

20. andragoški kolokvij
Spretnosti odraslih: premislek o stanju in izzivih
Strokovni dogodek na temo Razvoj kompetenc
29. september, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Masarykova 16, Ljubljana

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

DRUŽBENO ZAUPANJE V SLOVENIJI

Doc. dr. Vida A. Mohorčič Špolar

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Moderna globalna družba

Detradicionalizacija - Beck, Giddens in Lack

Posameznik in njegova vloga v moderni globalni družbi

Sztompka – anonimnost, netransparentnost segmentov
modernih družb

Obrobnost posameznih skupin, nedostopnost do družbenih
resursov, odtujenost

Aktivno državljanstvo, družbena kohezivnost

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Družbena kohezivnost

Družbena kohezivnost velja za »družbe, ki so integrirane, inkluzivne in solidarne« (Adam idr., b.l.). To so to družbe, kjer se kohezivnost kaže v povezanosti z

- a) vlogo socialne države, ki preprečuje (preveliko) družbeno neenakost in s tem izključenost;
- b) s čim nižjo stopnjo družbene anomalije, ki se izraža v pojavih, kot so kriminaliteta, odvisnost od drog in alkohola, samomorilnost itd.;
- c) z razvitostjo civilne družbe, ki omogoča aktivno participacijo v nevladnih organizacijah in solidarnost; in
- d) obstojem neformalnih omrežij bodisi na prijateljski, kolegijalni ali sosedski podlagi, v katera so vpeti posamezniki in ki jim omogočajo občutek pripadnosti in emotivno varnost.

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Zaupanje

Sztompka (1999, str. 25) opredeljuje zaupanje kot stavo o prihodnjih naključnih dejanjih in kot strategijo za soočanje s prihodnostjo, ki je izven našega nadzora.

Zaupanje, da »bodo drugi anonimni predstavniki delovali v našo korist«, že posega v izven družinsko in izven prijateljsko sfero in se dotika zaupanja v anonimne predstavnike, ki jih na nacionalni ravni predstavljajo ljudje združeni v institucijah družbe in njenega upravljanja.

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Slovenija v letu 2013

- V začetku leta 2013 (1.1.) je bilo v Sloveniji 1.760.726 prebivalcev starih več kot 15 let.
- brez osnovnošolske izobrazbe -3,9 %
- osnovnošolska izobrazba - 23,4 %
- srednja poklicna izobrazba - 21,3 %.
- srednja strokovna ali srednja splošna izobrazba - 30,6 %
- post-sekundarna izobrazba -19,4 % vseh prebivalcev.

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Življenjski pogoji v Sloveniji

- 2009 je imelo 71% odstotkov gospodinjstev dostop do interneta od doma. Največ uporabljali dijaki in študentje (94%), najmanj upokojenci (40%).
- Več so ga uporabljale osebe, ki so imele izobrazbo višje, visoke šole ali več (87%), najmanj tiste z osnovno šolo.
- 40% anketiranih oseb v gospodinjstvu se je redno udeleževalo plačljivih aktivnosti v prostem času: športne dejavnosti, kino, koncerti in drugi podobni dogodki.
- Več so se udeleževali moški (43%), manj ženske (37%), bolj izrazito pri mladini od 16 do 25 let (61%).
- Poklicne skupine – več so se vključevali strokovnjaki (65%), najmanj poklici za preprosta dela (22%).

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

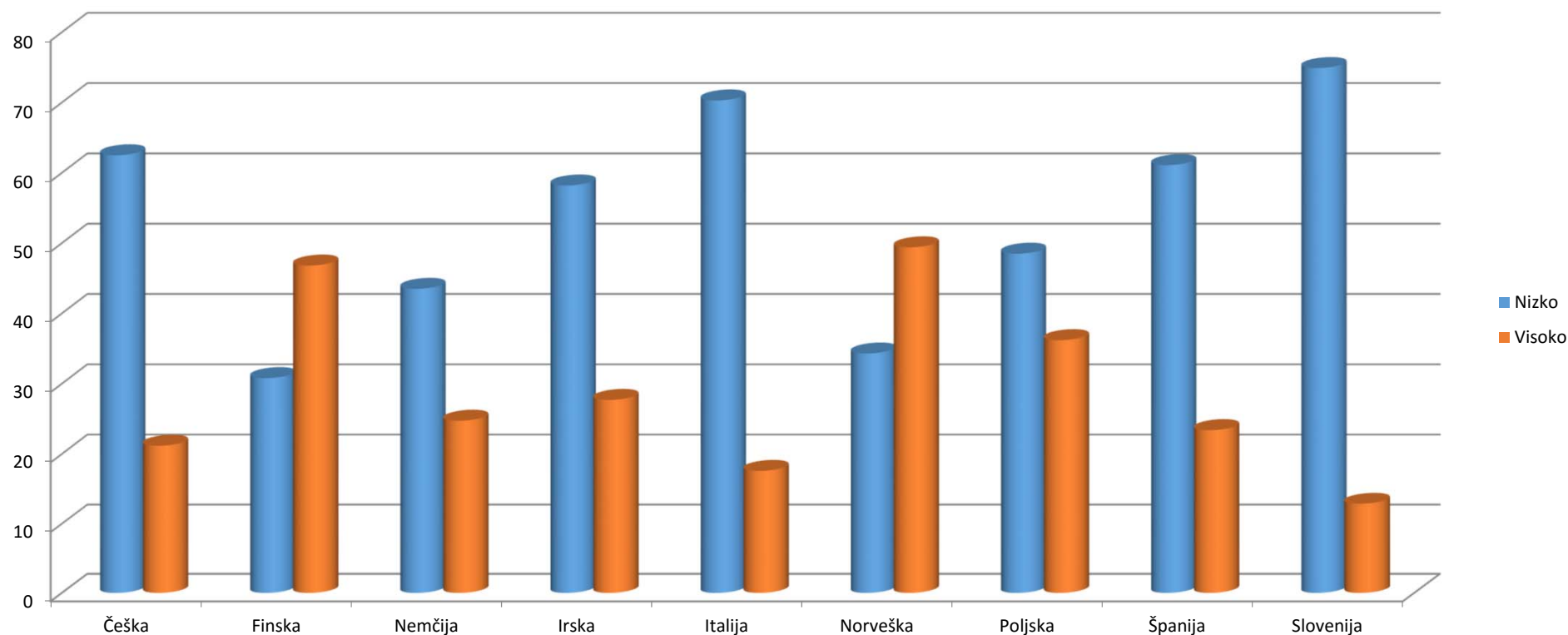
Zaupanje v institucije države

Institucije države in njeni predstavniki (2010) - največje zaupanje v informacijsko pooblaščenko (53,1 %) in vojsko (50,1 %). Sledijo predsednik republike (45,7 %), varuha(injo) človekovih pravic (43,1 %), šolstvo (42 %) in policija (41,1 %).

Anketiranci niso zaupali političnim strankam (49,7 %), cerkvi in duhovščini (48,9 %), sodiščem (48,4 %), vladi (43,1 %) in državnemu zboru (41 %).

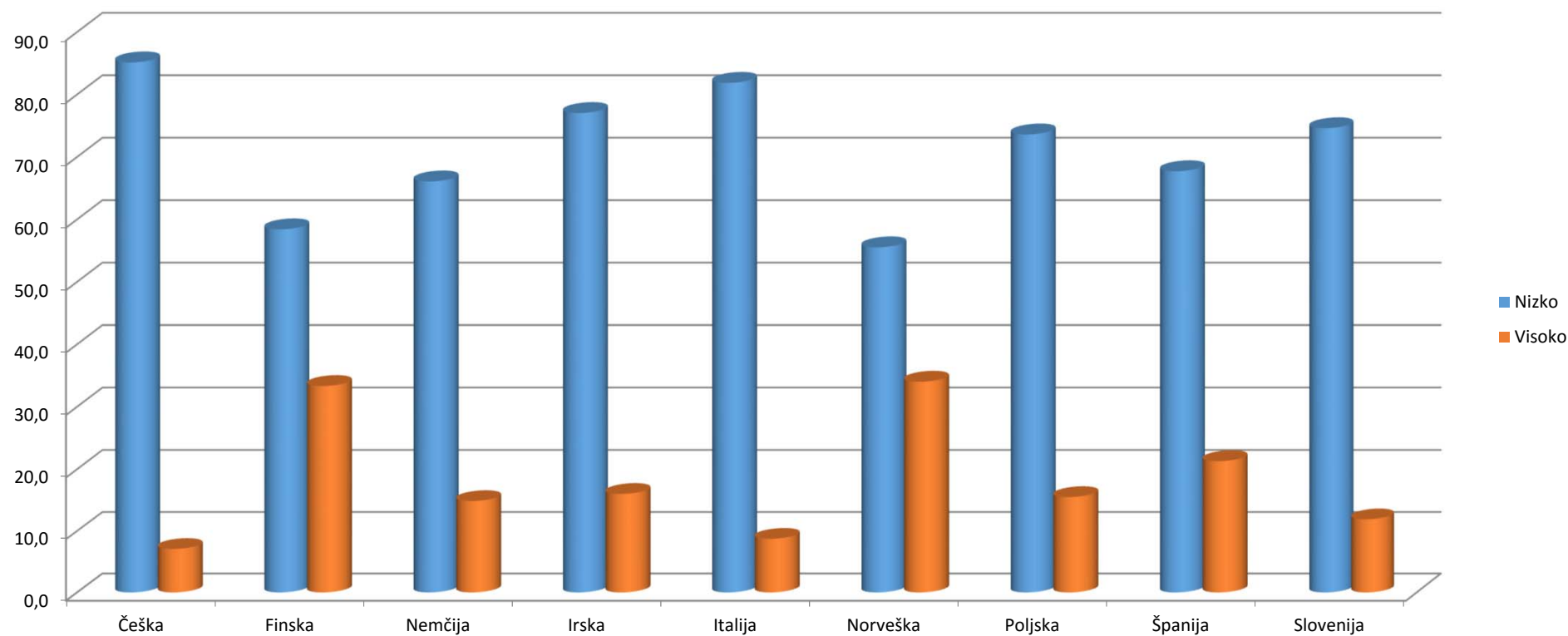
Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Ljudje kot sem jaz nimajo nobenega vpliva na to, kar počne vlada - v %

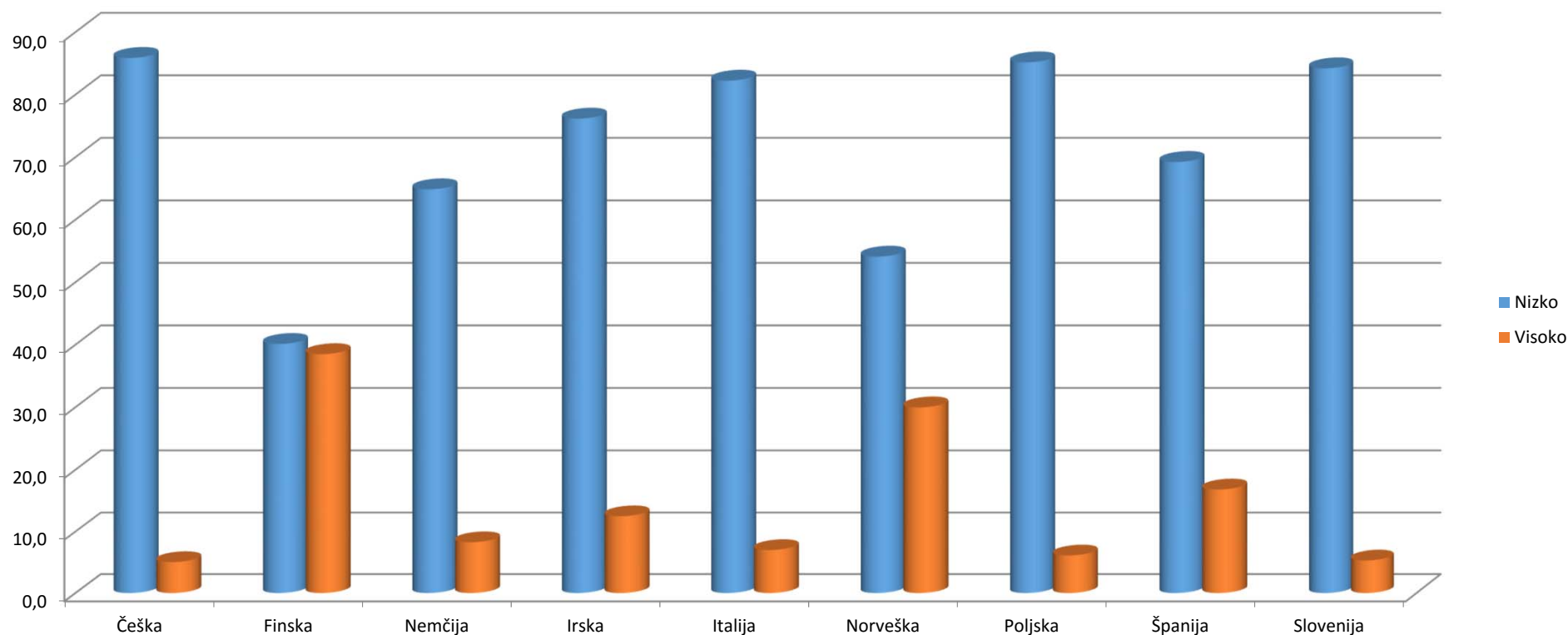
Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Zaupati je mogoče le peščici ljudi – v %

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Če nisi previden, te ljudje lahko izkoristijo – v %

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Dejavniki nizkega družbenega zaupanja

- stopnja izobrazbe - najnižje pri anketirancih, ki imajo osnovno šolo ali pa tudi te ne.
- brezposelnost
- nizki zaslužki (najnižji kvintil, brez dohodkov)
- ne-vključenost v prostovoljsko delo
- ljudje, ki svoje zdravje ocenjujejo kot slabo.

Navedene karakteristike ljudi, ki jih imajo, predvsem nizka stopnja izobrazbe, brezposelnost in nizki dohodki, uvrščajo med ranljive skupine, ki potrebujejo posebno pozornost.

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Dejavniki visokega družbenega zaupanja

- visoka izobrazbena stopnja (magisterij, doktorat),
- plačano delo
- zaposlitev
- visoki zaslužki,
- učenje na delovnem mestu
- ocena lastnega zdravja kot zelo dobro in odlično.

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.